

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

DANSSTUDIES

NOVEMBER 2009

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings:
  - AFDELING A – Geskiedenis
  - AFDELING B – Musiek
  - AFDELING C – Anatomie en Gesondheidsorg
2. Lees die hele vraestel sorgvuldig deur, insluitende hierdie instruksies, voordat jy dit beantwoord.
3. Beantwoord AL die vrae.
4. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
5. Laat DRIE reëls oop na elke VRAAG.
6. Begin ELKE AFDELING op 'n NUWE bladsy.
7. Punte word NIE volgens die beginsel van 'een punt per feit' toegeken nie, maar volgens die kwaliteit van jou antwoord.
8. Laat die assesseringskale wat ingesluit is, jou lei.
9. Die voorgeskrewe Danswerke en Choreografe word op bladsy 3 gelys. Jy mag nie oor werk skryf wat nie op die lys verskyn nie, BEHALWE IN VRAAG 3.
10. Skryf netjies en leesbaar.

**LYS VAN VOORGESKREWE CHOREOGRAWA EN HUL DANSWERKE –
DANSTEORIE GRAAD 12**

Jy moet VRAAG 4, 5 en 6 vanaf die voorgeskrewe lys hieronder beantwoord.

SUID-AFRIKAANSE CHOREOGRAWA	DANSWERKE
Veronica Paeper	Orpheus in the Underworld
Vincent Mantsoe	Gula Matari
Alfred Hinkel	Last Dance (Bolero)
Sylvia Glasser	Tranceformations
Gary Gordon	Bessie's Head
Mavis Becker	Flamenco de Africa
Hazel Acosta	Blood Wedding
Caroline Holden	Imagenes

INTERNASIONALE CHOREOGRAWA	DANSWERKE
George Balanchine	Apollo of Agon
Alvin Ailey	Revelations
Martha Graham	Appalachian Spring of Lamentation
Christopher Bruce	Ghost Dancers of Rooster
Marius Petipa en Lev Ivanhof	Swan Lake
Vaslav Nijinski	Le Sacre du Printemps
Paul Taylor	Esplanade

AFDELING A: DANSGESKIEDENIS EN -TEORIE

VRAAG 1

Jy word 'n projek gegee om na 'n area/gemeenskap te gaan wat anders as jou eie is.

Ontwerp 'n dansprojek wat in hul geïdentifiseerde behoeftes sal voorsien. Jou antwoord moet die volgende inligting insluit, geskryf in die volgorde soos hieronder:

- 1.1 Verduidelik die behoeftes van die gemeenskap om jou projek te motiveer.
- 1.2 Verduidelik hoe jou projek 'n verskil sal maak in daardie area/gemeenskap.
- 1.3 Identifiseer die ouderdomsgroep wat jy wil teiken.
- 1.4 Ontwerp die aktiwiteite en die skedule waarby die teikengroep betrokke sal wees.
- 1.5 Identifiseer die fasiliteite en hulpbronne wat vir die projek benodig word.
- 1.6 Identifiseer maniere om fondse vir die projek in te samel.
- 1.7 Hoe sal jy te werk gaan om hierdie projek te bemark?

DIE ASSESSERINGSKAAL HIERONDER WORD GEGEE OM JOU ANTWOORDE IN VRAAG 1 TE LEI.

1 – 4 SWAK	5 – 8 VOLDOENDE	9 – 11 GOED	12 – 15 UITSTEKEND
<p>Leerder kon nie die behoeftes in die gemeenskap identifiseer om die projek te motiveer nie. Sommige dele van die aksieplan hou nie verband met hoe die projek die gekose gemeenskap sal bevoordeel nie. Leerder kon nie 'n bemarkings- en fondsinsamelingsplan gee nie. Leerder het nie gemotiveer hoe hierdie projek dans effektief sal gebruik om 'n verskil in die gekose gemeenskap te maak nie.</p>	<p>Leerder was in staat om vaagweg die behoeftes van die gemeenskap te identifiseer om die projek te motiveer. Die aksieplan van hoe die projek die gekose gemeenskap sal bevoordeel, was vaag en oppervlakkig. Leerder het 'n vae plan gegee van bemarking en fondsinsameling. Leerder kon nie motiveer hoe hierdie projek dans effektief sal gebruik om 'n verskil in die gekose gemeenskap te maak nie.</p>	<p>Leerder was in staat om die behoeftes in die gemeenskap te identifiseer om die projek te motiveer. Die ouderdomsgroep wat geteiken is, is geïdentifiseer. In staat om 'n aksieplan te gee van hoe die projek die gekose gemeenskap sal bevoordeel. Leerder het 'n geskikte bemarkings- en fondsinsamelingsplan. Leerder gee duidelike punte van hoe hierdie projek dans effektief sal gebruik om 'n verskil in die gekose gemeenskap te maak.</p>	<p>Leerder was in staat om die behoeftes in die gemeenskap te identifiseer om die projek te motiveer. Leerder het die ouderdomsgroep wat geteiken is, duidelik geïdentifiseer. In staat om 'n uitstekende, duidelike aksieplan te gee van hoe die projek die gekose gemeenskap sal bevoordeel. Duidelike verklaring van hoe fondse ingesamel sal word en het 'n duidelike bemarkingstrategie. Leerder gee betekenisvolle punte van hoe hierdie projek dans effektief sal gebruik om 'n verskil in die gekose gemeenskap te maak.</p>

[15]

VRAAG 2

Choreografie en improvisering vorm 'n groot deel van jou praktiese danseksamen. Beantwoord die volgende vrae en gebruik die nommeringstelsel hieronder:

- 2.1 Wat is die belangrike feite wat jy in ag moet neem wanneer jy jou choreografie beplan en organiseer?
- 2.2 Hoe help improvisering om jou vermoë as 'n danser en 'n choreograaf te ontwikkel?

DIE ASSESSERINGSKAAL HIERONDER WORD GEGEE OM JOU ANTWOORDE IN VRAAG 2 TE LEI.

1 – 2 SWAK	3 – 5 VOLDOENDE	6 – 7 GOED	8 – 10 UITSTEKEND
<p>Leerder het amper geen kennis van hoe om choreografie te beplan nie. Die antwoord gee min begrip van die voordele van improvisering. Het nie die vermoë om betekenisvol na te dink oor die aktiwiteit nie en toon geen bewys van enige praktiese kennis van improvisering en choreografie nie.</p>	<p>Leerder verstaan 'n bietjie hoe om choreografie te beplan. Verduidelik vaagweg hoe improvisering die danser kan ontwikkel. Het die vermoë om sommige aktiwiteite te beskryf met baie min praktiese kennis van improvisering en choreografie.</p>	<p>Leerder verstaan hoe om choreografie te beplan. Kan identifiseer hoe improvisering die danser kan ontwikkel. Die leerder verduidelik vaagweg hoe improvisering kan help in die voorbereiding van choreografie. Het die vermoë om na te dink oor die aktiwiteit en skryf met 'n bietjie praktiese kennis van improvisering en choreografie.</p>	<p>Leerder het 'n deeglike begrip van hoe om choreografie te beplan. Het die vermoë om te identifiseer hoe improvisering die danser kan ontwikkel en gee relevante voorbeelde. Het duidelik verduidelik hoe improvisering kan help in die voorbereiding van choreografie. Het die vermoë om betekenisvol na te dink oor die aktiwiteit en skryf met bewyse van 'n uitstekende praktiese kennis van improvisering en choreografie.</p>

[10]

VRAAG 3

(In hierdie vraag moet jy NIE skryf oor 'n dans uit die voorgeskrewe lys wat ingesluit is aan die begin van die vraestel op bladsy 3 nie.)

Jy het van EEN dansvorm geleer wat van jou eie hoofdansgenre verskil. Verwys na 'n spesifieke dans binne hierdie ander dansvorm om die vrae wat volg te beantwoord. Gebruik die nommering hieronder in jou antwoorde.

- 3.1 Noem die dans wat jy gaan bespreek. (Jy moet spesifiek wees en EEN besondere dans waarvan jy geleer het, in LU4 – Kruiskulturele/Inheemse dans, bespreek.)
- 3.2 Noem die land of kultuur waar hierdie dans vandaan kom of waar dit gevind kan word.

- 3.3 Beskryf die dans en wat die dans beteken.
- 3.4 Verduidelik die rol van die musiek/begeleiding in die spesifieke dans wat jy bespreek.
- 3.5 Wat het jy geleer deur jou blootstelling aan 'n ander kulturele dansvorm?

DIE ASSESSERINGSKAAL HIERONDER WORD GEGEE OM JOU ANTWOORDE IN VRAAG 3 TE LEI.

1 – 4 SWAK	5 – 8 VOLDOENDE	9 – 12 GOED	13 – 15 UITSTEKEND
Leerder kan die land of kultuur identifiseer waar die gekose dans vandaan kom. Demonstreer minimale kennis van die kulturele betekenis van hierdie dans en die rol van musiek in die gekose dansvorm. Feite is minimaal en toon baie min begrip van hierdie dansvorm en sy kultuur.	Leerder kan die land of kultuur identifiseer waar die gekose dans vandaan kom. Verduidelik vaagweg die rol van musiek of begeleiding in die gekose dans. Toon geen kennis van die kulturele betekenis van hierdie dans aan die deelnemers en die gehoor nie. Feite is vaag en toon min kennis van hierdie dansvorm en sy kultuur.	Leerder kan die land of kultuur identifiseer waar die gekose dans vandaan kom. Verduidelik die rol van musiek of begeleiding in die gekose dans. Verduidelik vaagweg die kulturele betekenis van hierdie dans aan die deelnemers en die gehoor. Dra kennis van hierdie dansvorm en sy kultuur.	Kan die land of kultuur identifiseer waar die gekose dans vandaan kom. Verduidelik met begrip die rol van musiek of begeleiding in die gekose dans. Kan met helderheid die kulturele betekenis van hierdie dans aan die deelnemers en die gehoor verduidelik. Kan met helderheid persoonlike ervaringe gedurende die proses van die leer van die dans verduidelik. Kan ontleed, evalueer, toepas en toon insigryke begrip van hierdie dansvorm, dans en kultuur.

[15]

VRAAG 4

Choreografe gebruik simboliek om met die gehoor te kommunikeer.

Verwys na enige EEN van die INTERNASIONALE danswerke wat jy bestudeer het (van die voorgeskrewe lys op bladsy 3). Beantwoord die vrae hieronder. Noem die danswerk en die choreograaf na wie jy verwys.

- 4.1 Na jou mening, hoe het die kostuums, beligting, stelle en rekwisiete bygedra tot die gebruik van simbolisme in die dans? Verduidelik in besonderhede.
- 4.2 Evalueer of die bewegings en musiek die voorgenome boodskap simbolies gekommunikeer het. Verduidelik jou opinie.

DIE ASSESSERINGSKAAL HIERONDER WORD GEGEE OM JOU ANTWOORDE IN VRAAG 4 TE LEI.

1–2 SWAK	3–5 VOLDOENDE	6–8 GOED	9–10 UITSTEKEND
Leerder kan nie verduidelik hoe beweging en musiek gebruik word om die choreograaf se idees te simboliseer nie. Kan nie beskryf hoe kostuums, stelle en rekwisiete tot simbolisme bydra nie.	Leerder kon vaagweg verduidelik hoe beweging en musiek gebruik word om die choreograaf se idees te simboliseer. Kan vaagweg beskryf hoe kostuums, stelle en rekwisiete tot simbolisme bydra.	Leerder het die vermoë om te verduidelik hoe beweging en musiek gebruik word om die choreograaf se idees te simboliseer. Het die vermoë om te verduidelik hoe kostuums, stelle en rekwisiete tot simbolisme bydra.	Leerder het die vermoë om met helderheid in besonderhede te verduidelik hoe beweging en musiek gebruik word om die choreograaf se idees te simboliseer. Het die vermoë om met duidelikheid te verduidelik hoe kostuums, stelle en rekwisiete tot simbolisme bydra. Het die vermoë om die opinies in die antwoord te kan staaf en te motiveer.

[10]

VRAAG 5

Kies TWEE choreograwe uit die voorgeskrewe lys (gelys aan die begin van die vraestel op bladsy 3). EEN choreograaf moet **Suid-Afrikaans** wees en EEN choreograaf moet **Internasionaal** wees.

Bespreek die TWEE choreograwe wat jy gekies het en lewer kommentaar oor die faktore hieronder. Noem die twee choreograwe wat jy in jou antwoord gebruik. Gebruik die nommeringstelsel hieronder in jou antwoord.

- 5.1 Beskryf die twee choreograwe se dansopleiding en wat hul style beïnvloed het.
- 5.2 Gee 'n oorsig van die twee choreograwe se professionele loopbane.
- 5.3 Vergelyk die twee choreograwe se keuse van onderwerpe en die dansstyle wat hulle in hul danswerke gebruik.

DIE ASSESSERINGSKAAL HIERONDER WORD GEGEE OM JOU ANTWOORDE IN VRAAG 5 TE LEI.

1 – 6 SWAK	7 – 11 VOLDOENDE	12 – 16 GOED	17 – 20 UITSTEKEND
Die antwoord weerspieël baie min van die gekose choreograwe se style, beroepe en onderwerpe. Die skryfstyl is baie basies en moeilik om te volg met geen vergelyking van die gekose choreograwe nie.	Het probeer om die twee choreograwe se dansopleiding en professionele beroepe te beskryf, maar toon minimale begrip en kennis. Die begrip van die invloede op hulle style is beperk. Daar is verwarring oor die choreograwe se onderwerpe. Die skryfstyl is onsamehangend en toon verwarring tussen die gekose choreograwe.	Beskryf die twee choreograwe se dansopleiding en professionele beroepe, maar los sommige inligting uit. Kan die invloede op hulle style met 'n bietjie begrip beskryf. Vergelyk die twee choreograwe se onderwerpe, maar los sommige inligting uit. Die skryfstyl toon effense duidelikheid en begrip.	Kan die twee choreograwe se dansopleiding en professionele beroepe in besonderhede beskryf. Kan die invloede op hulle style met helderheid en begrip beskryf. Vergelyk die twee choreograwe se onderwerpe met duidelikheid en in besonderhede. Antwoord is goed geskryf met diepte en begrip. Leerder het die vermoë om sy/haar kennis van die choreograwe korrek toe te pas.

[20]

TOTAAL AFDELING A: 70

AFDELING B: MUSIEKTEORIE

VRAAG 6

Kies EEN danswerk (uit die voorgeskrewe lys op bladsy 3 aan die begin van die vraestel) en identifiseer die verhouding tussen die musiek en die dans. Gebruik die nommering hieronder in jou antwoord.

- 6.1 Noem die titel van die danswerk en die komponis van die musiek wat in die danswerk gebruik is.
- 6.2 Ontleed die verhouding tussen die musiek en die dans wat in die danswerk gebruik word. Sluit die volgende by jou antwoord in:
  - Die soort musiekinstrumente/begeleiding wat gebruik word en hul verhouding tot die dans
  - Die musiekgenre en die verhouding daarvan tot die dans en die bewegings

DIE ASSESSERINGSKAAL HIERONDER WORD GEGEE OM JOU ANTWOORDE IN VRAAG 6 TE LEI.

1 – 2 SWAK	3 – 4 VOLDOENDE	5 GOED	6 UITSTEKEND
Kan nie die komponis van die gekose danswerk identifiseer nie. Kan nie die verhouding tussen die musiekgenre en die dans identifiseer nie. Het die vermoë om die tipe musiekinstrumente/ begeleiding te identifiseer, maar kan nie hul verhouding tot die danswerk verduidelik nie.	Het die vermoë om die komponis van die gekose danswerk te identifiseer. Het die vermoë om vaagweg die verhouding tussen die musiekgenre en die dans te identifiseer. Het die vermoë om die tipes musiekinstrumente/ begeleiding te identifiseer, maar kan nie hul verhouding tot die danswerk verduidelik nie.	Het die vermoë om die komponis van die danswerk te identifiseer. Het die vermoë om die verhouding tussen die musiekgenre en die dans te kan identifiseer en te verduidelik, maar los sommige inligting uit. Het die vermoë om die tipes musiekinstrumente/ begeleiding te identifiseer en hul verhouding tot die danswerk te verduidelik.	Het die vermoë om die komponis van die gekose danswerk te identifiseer. Het die vermoë om die verhouding tussen die musiekgenre en die dans in besonderhede te kan identifiseer en te verduidelik. Het die vermoë om die tipes musiekinstrumente/ begeleiding te identifiseer en hul verhouding tot die danswerk in besonderhede te verduidelik.

[6]

VRAAG 7

Bestudeer die musiekstuk hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

- 7.1 Gee die tydmaatteken vir die gegewe musiekstuk.
- 7.2 Voltooi die musiekmaat met 'n geskikte musieknoot.
- 7.3 Voltooi die musiekmaat met 'n geskikte musieknoot.
- 7.4 Voltooi die musiekmaat met 'n geskikte musieknoot.

[4]

VRAAG 8

- 8.1 Wat beteken *eenvoudige tyd*? Gee 'n voorbeeld. (2)
- 8.2 Wat beteken *saamgestelde tyd*? Gee 'n voorbeeld. (2)
- 8.3 Wat beteken die woord *rus* in musiek? (1)
- 8.4 Wat beteken die woord *polifonies*? (1)
- 8.5 Gee 'n voorbeeld van 'n musiekinstrument wat tot die chordofoonkategorie behoort. (1)
- 8.6 Gee 'n voorbeeld van 'n musiekinstrument wat tot die idiofoonkategorie behoort. (1)
- 8.7 Wat is die korrekte Italiaanse musiekterm vir 'stadig en grasierus'? (1)
- 8.8 Wat is die korrekte Italiaanse musiekterm vir 'geleidelik harder'? (1)
- [10]**

TOTAAL AFDELING B: 20

AFDELING C: ANATOMIE EN GESONDHEIDSORG

VRAAG 9

Gebruik die korrekte anatomiese terminologie wanneer die volgende vrae beantwoord word:

9.1 Die knie is 'n skarniergewrig. Gee nog 'n voorbeeld van 'n skarniergewrig. (1)

9.2 Die skouer is 'n bal-en-potjiegewrig. Gee 'n voorbeeld van nog 'n bal-en-potjiegewrig. (1)

9.3 Voltooi die sinne in 9.3.1 – 9.3.5 deur die woorde in die raampie hieronder te gebruik. Skryf slegs die woord langs die vraagnommer in die ANTWOORDEBOEK neer. Elke woord mag een keer, meer as een keer of glad nie gebruik word nie.

fleksie; ekstensie; abduksie; adduksie; rotasie; dorsifleksie

9.3.1 Om die bobeen direk vorentoe te lig, word ... genoem.

9.3.2 Om die tone op te lig na die skeen (maermerrie), word ... genoem.

9.3.3 Om die bobeen agtertoe te lig, word ... genoem.

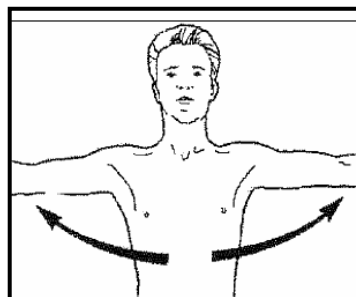
9.3.4 Om die arm direk bokant die kop reguit te maak, is 'n voorbeeld van ...

9.3.5 Die buiging van die knie word ... genoem. (5)

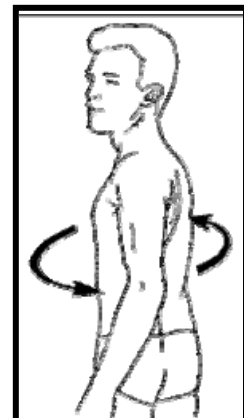
9.4 Die diagramme hieronder wys sommige van die bewegings wat in hierdie gewrigte moontlik is. Noem die beweging (aangedui deur die pyltjies) in elke gewrig in 9.4.1, 9.4.2 en 9.4.3. Gee die korrekte anatomiese woord.

9.4.1

9.4.2

9.4.3

(3)
[10]

VRAAG 10

10.1 Kies 'n komponent uit KOLOM B om by die definisie in KOLOM A te pas. Skryf slegs die letter (A – F) langs die vraagnommer (10.1.1 – 10.1.6) in die ANTWOORDEBOEK neer.

KOLOM A – DEFINISIE		KOLOM B – KOMPONENT
10.1.1	Voedingstowwe wat energie aan die liggaam verskaf	A water
10.1.2	Voedingstowwe wat materiaal verskaf vir groei en herstel	B vette
10.1.3	Voedingstowwe wat noodsaaklik is vir alle liggaamlike funksies	C koolhidrate
10.1.4	Voedingstowwe wat gestoorde energie voorsien	D proteïene
10.1.5	Nie-verteerbare materiaal wat volume aan die kos gee	E vitamieni
10.1.6	Organiese samestellings wat help om chemiese reaksies in die liggaam te reguleer	F vesel

(6)

10.2 Verduidelik die voordele van 'n goeie dieet vir 'n danser se vermoë om te dans.

(4)
[10]

VRAAG 11

11.1 Wat is 'n goeie postuur in dans?

(3)

11.2 Verduidelik waarom dit belangrik is vir 'n danser om sterk buikspiere te hê.

(3)

11.3 Gee 'n duidelike beskrywing van EEN oefening wat in die dansklas gebruik word wat die buikspiere sal versterk.

(3)

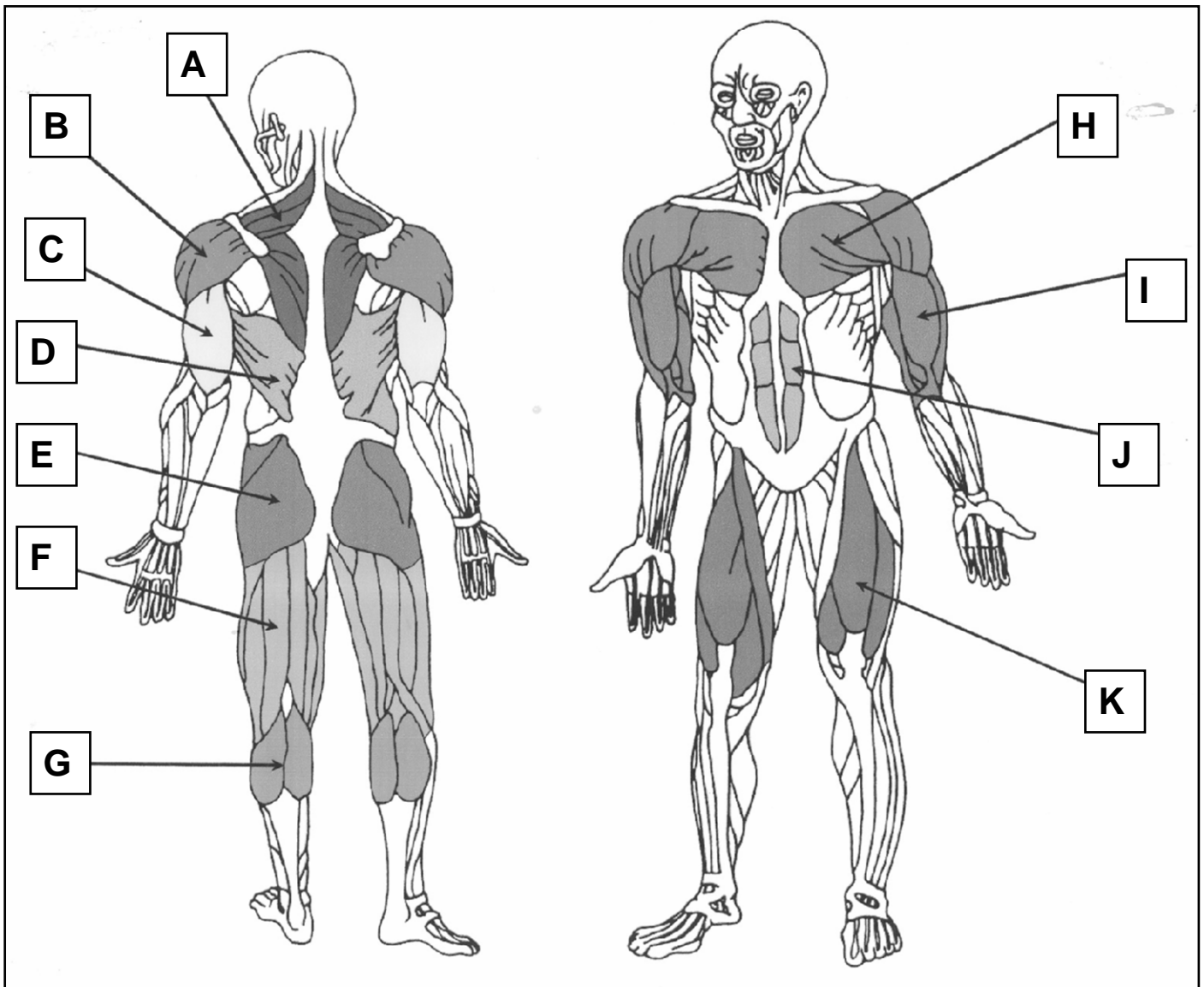
11.4 Elke hoofdansgenre het sy eie unieke en spesifieke dansposture. Ontleed die vereiste postuur/houding vir jou hoofdansgenre in besonderhede. Noem die hoofdansgenre wat jy beskryf.

(5)
[14]

VRAAG 12

Benoem die spiere of spiergroepe gemerk A – K in die diagram hieronder, in die ANTWOORDEBOEK.

[11]

VRAAG 13

- 13.1 Beserings kan verhoed word deur die gebruik van die korrekte danstegnieke. Noem VIER ander maniere hoe besering gedurende dans verhoed kan word. (8)
- 13.2 Bespreek in jou hoofdansgenre hoe 'n kniebesering deur swak tegniek veroorsaak kan word. Noem die dansgenre waarna jy verwys. (2)
- 13.3 Bespreek die onmiddellike en verdere behandeling vir die kniebesering wat in VRAAG 13.2 beskryf is. (5)

[15]

TOTAAL AFDELING C: 60
GROOTTOTAAL: 150

